

Heid Cat zondag 39

1 geschenk 2 gebod

Gemeente,

Onze ouders. Vader en moeder. Zij waren de eersten die ons ontvingen en voor ons zorgden. Zij zijn de naasten die het eerst ons levenspad kruisen. Hadden zij ons niet geholpen en gevoed, wij waren heel jong al gestorven. Zij nemen a.h.w. de plaats van de HEERE in. Zij zijn Gods handen voor ons zei Kohlbrugge. Wij kiezen hen niet. Vrienden, of man of vrouw kiezen we, onze ouders kregen we ongevraagd. Dat maakt hun plaats zo bijzonder.

Daarom kan er zo'n enorme zegen ontvangen worden van ouders. Zodat je, toen je belijdenis deed, wist: dit is dankzij mijn ouders. Zij hebben mij de weg gewezen en voorgeleefd. Aan hen heb ik alles te danken waardoor ik tot geloof kwam. Zij zijn mij tot eeuwige zegen geweest. En wat zij mij meegaven, wil ik graag meegeven aan mijn eigen kinderen. Wat kan de herinnering aan vader en moeder teer zijn, dankbaar. Wat kan de rouw diep zijn: geen vader, geen moeder meer te hebben.

En tegelijk geldt: daarom kan er zoveel pijn uit voort vloeien. Als ouders hun roeping misbruikten of verzaakten. Je als kind verwaarloosden, achterstelden, nooit tevreden waren, je mishandelen, misbruikten. Geen trauma kan dieper en langer insnijden als wat vader en moeder misdeden. Gevoelens vervormen voor het leven. Geestelijk een blokkade om tot God te gaan.

Gemeente, in dit spanningsveld klinkt het 5^e gebod. Eert uw vader en uw moeder. Tussen eeuwige zegen en levenslange pijn in. Eert uw vader en uw moeder. Dat maakt de behandeling tot een heel teer iets. Tot een heel belangrijk iets.

Om te beginnen geldt van dit 5^e gebod wat wij steeds zeiden bij de vorige geboden. Het gaat over God dienen. En dat is allereerst een zaak van dankbaarheid. Zondag 32. Niet om verlost te worden, maar omdat ik verlost ben in Christus. Om dit gebod lief te hebben moet je dus de Heere Jezus kennen. Ook als je 15 bent, of 10, of 5. Echt gehoorzaamheid aan dit gebod is vrucht van het geloof in Jezus Christus. Anders is alles ongehoorzaamheid.

Dan is het ook, zondag 33, een zaak van bekering. Van strijd tegen de oude mens en onze zondige natuur. Gehoorzaamheid aan dit gebod gaat niet vanzelf, vraagt zelfverloochening en geeft strijd.

Daarna gaven zondag 34-38 aan waar het om gaat: Gods eer, Gods wil, Gods Naam en Gods dag. En dan volgt: eert uw vader en uw moeder! Waarom? Waarom hebben wij ouders? Wat is de roeping van ouders?

1 geschenk

Nu, ouders hebben allereerst een roeping vanuit de schepping. Om ons kind, vanaf het allereerste levensbegin, te verzorgen. Te verschonen, te kleden, te laten drinken, te laten eten. Te wijzen op gevaren, te leren voor zichzelf te zorgen. Maar vanuit de herschepping is er nog een roeping voor vaders en moeders. Na de zondeval is dat nodig. Dat zegt het huwelijksformulier: de kinderen die zij krijgen zullen, tot Gods eer en tot hun zaligheid opvoeden. Dat zegt het doopformulier: hun kinderen in de voorzeide leer te onderwijzen. De leer der zaligheid, de Bijbelse leer. Psalm 78. Vader en moeder hebben de roeping om de ware godsdienst te leren aan het gezin. Waar de catechismus een rode draad voor wil zijn. Dat is de godsdienst van geloof, gebod en gebed. Geloof in de God van de 12 artikelen, het gebod van de 10 geboden, het gebed van het Onze Vader. Dat is de godsdienst van de levende omgang met God in het gebed. Waar je kinderen iets van proeven mogen als vader of moeder hardop voorgaat. Het leven van kennis van ellende in verootmoediging, van verlossing in verwondering, kennis van dankbaarheid in verlangen om God te dienen. Dagelijks dat leven te leven in vurige liefde, brandend verlangen. Dan moet je zeker zelf wel stille tijd houden. Om liefde en verlangen te laten voeden. Bij die leer hoort ook tucht: weloverwogen, met redenen omkleed ook dingen afwijzen, 'nee' zeggen, niet toestaan en met heel veel liefde bestraffen. Dat is iets anders dan uitvallen tegen hen.

Dat is de roeping van vaders en moeders. Om dat te doen in een houding waarin zij afspiegelen Wie God als Vader is. God Die als Vader Zijn kinderen kent, omgang met hen zoekt. Zich over hen ontfermt als zijn verdrietig zijn of hulp nodig hebben. Van hart tot hart met Zijn kinderen spreekt, er altijd voor Zijn kinderen is, Zijn kinderen onvoorwaardelijk liefheeft. Die troost meer dan een moeder troosten kan. Dat ons kind aan ons als vader en moeder kan aflezen Wie God de Vader is. Dat wij onze kinderen kennen, dat we van hart tot hart met hen spreken. Dat we ons hart openen voor onze kinderen, altijd open oor en hart voor ze hebben, hen onvoorwaardelijk liefhebben. Dat vraagt dat we onze kinderen niet allereerst dingen geven, maar aandacht. Tijd en aandacht voor ziel, geest en lichaam. Waarom? Om hen God te leren kennen. Om hen te redden van het eeuwige verderf

Zodat als ons kind vraagt: papa, mama, Wie is God eigenlijk? Als Vader. Je kunt zeggen: let maar op hoe jou vader en moeder voor jou zijn. Zo is God als Vader.

Ouders, dit leert ons enkele dingen. Allereerst: om vader en moeder te kunnen zijn, moeten we God Zelf kennen. Vrijblijvender mogen we het niet zeggen. Vader en moeder kunnen alleen waarlijk vader en moeder zijn als wij zelf God kennen, Jezus kennen, genade kennen. Hoe kunnen we ooit anders Hem weerspiegelen? Laat het anders maar klemmen: HEERE, we mogen en moeten kinderen opvoeden, we verwachten ons eerste kindje, maar we kennen U niet? Maar dan kunnen we niet opvoeden. HEERE help!

En dan is de vraag: in hoeverre vertonen we dit beeld? In welke opzicht, opzichten hebben we bekering nodig en geldt: bekeert u? Bekeert u van het feit dat u zelf zo weinig vurige liefde en brandend verlangen naar God beoefent? Bekeert u want u opent uw hart niet voor uw kind, spreekt niet uit uw hart, belijdt geen schuld naar uw kind toe. Bekeert u, want terwijl je kinderen naar bed gaan, zit je achter je laptop in plaats van je kind voor te lezen. Of je denkt als je je kinderen op bed gelegd hebt, nou is het al 8 uur en ik heb nog niets gedaan vanavond. Terwijl je het belangrijkste hebt gedaan. Bekeert u, want u bent zo vaak niet bereikbaar. Is dat niet een cruciaal en teer punt? Als het, we hebben het niet over zieke of alleenstaande ouders, als het meer regel dan uitzondering wordt dat we als vader en moeder niet thuis zijn als ons kind thuis is of thuis komt? Misschien zelfs zeggen dan: we brengen ons kind doordeweeks al zovaak weg, we brengen het maar niet naar de kinderoppas zondagochtend. Bekeert u. Dat heeft al te maken met hoe je de hypotheek van je huis laat berekenen. Wil je er zijn voor je kind, als je een kindje mag krijgen? Laten we het maar nagaan voor onszelf, niet voor anderen: bekeert u, waarvan moet ik me als vader en moeder bekeren?

Als er toch geen vergeving was.....zou je toch geen vader kunnen zijn? Of u wel? Als er toch geen vergeving was, dan zou je toch geen moeder kunnen zijn? Of wel?

En naar onze ouders toe is de vraag aan ons, jongeren of ouderen: bedenk eens wat je aan je vader en moeder te danken hebt. Waarom zou je dat niet opschrijven? Wat ik aan mijn vader en moeder te danken heb? Wat zij mij geleerd hebben? Of aan opa of oma? Kijk, dan gaat ook de belofte spreken: opdat gij lang leeft op aarde, of: opdat het u welga en gij lang leeft. Ja, als je het goede voorbeeld van vader en moeder volgt, zal het je welgaan, dan leer je de HEERE kennen, dan zul je leven, leven tot in eeuwigheid. Eeuwig leven, de dagen verlengen. En ook de dagen op aarde? Ja, dat kan. Als je luistert naar de goede raad

van je ouders dan blijf je soms bewaard voor veel kwaad. Maar niet als rekensom. Soms leeft een ongehoorzaam kind lang en een godvruchtig kind sterft jong. En het geldt als gezin in zijn geheel. Als samenleving. Een gezin dat opstaat tegen de ouders, valt uit elkaar. Een samenleving die opstaat tegen het gezag valt uiteen in burgeroorlog. Een gezin waarin allen de ouders eren is een hechte eenheid.

Maar er zijn ook kinderen voor wie het anders ligt. Wat te denken van een kind dat nooit aandacht kreeg van vader en dan hoort: God is als een Vader? Wat te denken van een kind wiens moeder altijd zei: ja meid, straks heeft je moeder tijd voor je, nu niet. En dan hoort dat God troost zoals een moeder troost? Wat te denken van een kind dat altijd door vader en moeder wordt aangesproken op het uiterlijk en op presteren en dan hoort: God is als een Vader? Heeft Die dan ook geen aandacht voor mijn ziel? Let Die dan ook op wat ik presteer? Wat te denken van een kind dat door vader werd misbruikt seksueel? En dan hoort: God is als een Vader? Wat te denken van een kind waarvan moeder nooit vader aansprak op zijn wandaden? En dan hoort als een moeder zo troost de HEERE?

En wat een oefening als kind om dan toch vanuit de Bijbel te leren Wie God wel is als Vader en hoe Hij wel troost als moeder. Om door de gebroken spiegel heen van je aardse vader en moeder toch te zien Wie en hoe God als Vader is. Wat een strijd. Maar Hij ontfermt Zich wel! Hij kent wel die worsteling, die pijn. Eert uw vader en uw moeder. Eert hen die de roeping hebben om in hun vader en moeder zijn God de Vader te weerspiegelen en op te voeden tot zaligheid. Dan noemt de catechismus drie dingen in onze houding naar onze ouders toe. Eer bewijzen, gehoorzamen en geduld hebben.

2 gebod

Eren: dat is eigenlijk: van waarde achten, van gewicht achten. Iemand die waarde, dat gewicht toekennen dat hem toekomt van Godswege. Vader en moeder hebben van God veel waarde gekregen, veel gewicht. Geef je ouders die achting en acht hun mening van waarde, van gewicht. Dat houdt wat in hoe je over je ouders praat. Met respect dus, met achting. Niet denigrerend en onderuit schoffelend. Dat blijft van kracht ook nadat zij overleden zijn. Om ook dan met respect over hen te praten. En om hun mening van waarde te achten, gewicht toe te kennen. Iets wat gewicht heeft zet je niet zomaar opzij. Schuif je niet zomaar weg. De mening van je ouders schuif je niet zomaar weg. Hun mening weegt voor je, heeft waarde. Bijv over je opleiding, over je tijdsindeling, over je keus voor verkering en met wie je trouwt. Laat dan de mening van je ouders wegen. Je moet wel ontzettende goede argumenten hebben om die dan opzij te zetten. Maar het zou kunnen.

Maar vaker hebben mensen die een slecht huwelijk hadden of gescheiden zijn gedacht: had ik maar naar maar ouders geluisterd toen ze zeiden: jullie passen niet bij elkaar.

Eren, liefhebben en trouw bewijzen. Liefhebben. Dat is het goede zoeken voor. Zoek het goede voor je ouders. Zoek of je hen blij kunt maken zegt Spreuken. En liefhebben wil niet zeggen: alles goed vinden, liefhebben kan ook inhouden: hen eerlijk op hun zonden wijzen, met liefde, en met respect, maar hen eerlijk wijzen op het kwaad dat zij doen.

Trouw bewijzen: als ze oud en gebrekkig worden, vergeetachtig of dementerend. Trouw. Hen blijven eren en liefhebben. Het is niet de eerste vraag: wat heb ik eraan als ik ze nog bezoek, zelfs niet: wat hebben zij eraan, maar: hoe vervul ik dit gebod naar hen toe? Ook als het mij niet meer iets oplevert, maar alleen maar moeite en tijd kost.

Het tweede: mij aan hun goede leer en straf met behoorlijke gehoorzaamheid onderwerpen. Gehoorzamen. In de zin van: zolang het kan en mag. Efeze zegt: Weest je ouders gehoorzaam in de Heere. In de Heere, dat geeft de bron aan: vanuit de omgang met de Heere Jezus. Maar ook de grens: als het niet meer kan samengaan met de omgang met de Heere Jezus, dan niet. Als het tegen Gods wil ingaat of als het je lichamelijk of mentaal beschadigen zou. Dan kun je niet meer gehoorzaam zijn in de Heere.

Maar zolang het kan: gehoorzaam zijn. Zoeken hoelang je nog gehoorzaam kunt zijn. Anders zondig je. Als je zaterdagavond ongehoorzaam bent aan je ouders zondig je. Als je je ouders met je gedrag en levensstijl verdriet doet, zondig je. Stel je toch voor dat je dat elke zaterdagavond doet, of consequent met heel je levensstijl. Dat is net zo erg als vloeken, of als doodslaan. Je weet hoe erg vloeken is, of doodslaan: als je je ouders nodeloos verdriet doet doe je net zo erg.

Bekeer je! Echt, ga zo niet door, bekeer je. En in de bekering is het nogal eens zo dat dit een van je grootste punten van smart wordt: wat heb ik mijn ouders vaak pijn gedaan, verdriet gedaan. En God komt daarop terug. Dat slaat God niet over. En heel belangrijk voor kinderen en ouders: spreek het uit tegen elkaar. Zeg het tegen je ouders nu het nog kan, en ouders: zeg het belijd het aan uw kinderen nu het nog kan. Opdat niet onbeleden schuld blijft liggen als je ouders er niet meer zijn..... Dan denk je: had ik maar....

En: met hun zwakheden en gebreken geduld hebbe. Zwakheden en gebreken. Dat is iets anders dan mishandeling of misbruik. Dan geldt: als je je ouders liefhebt dan spreek je ze aan, dan geef je ze aan zelfs, biddend dat dat tot bekering mag leiden. Maar zwakheden en gebreken:

vader die zo moeilijk van hart tot hart kan praten, moeder die zo moeilijk los kan laten. heb daar geduld mee. Hoeveel geduld heeft God niet met jou. Vooral als je merkt dat ze er zelf ook mee worstelen. Heb geduld: bid voor hen en verdraag het van hen.

Eren, gehoorzamen, geduld hebben. Maar: is dat haalbaar, is dat reëel? Daar word je toch moedeloos van? Wanhopig zelfs. Dan zeggen we ook bij dit vijfde gebod. Waarvoor het bedoeld is: allereerst voor onbekeerden, mensen buiten Christus. Dus voor u en jou als je zeggen moet: ik ken Jezus niet, ik ben niet Zijn eigendom. Wees eerlijk: geldt u dat, jou dat? Dat zegt Jezus door dit 5e gebod: je moet geen enkele hoop hebben dat het goed zit met je. Dan moet je echt niet denken, och, misschien valt het nog wel mee. Misschien neemt God toch wel genoegen met me. Dat moet je niet denken. Echt dat is zelfmisleiding. Als je buiten Christus bent moet je alle hoop dat goed zit kwijtraken. Hoe eerder hoe beter. Want buiten Christus valt het niet mee. Ook niet voor jou. Wat dan? Naar Christus heen! Nu, direct en terstond. Je hebt maar één ding en dat is: je hebt Jezus nodig. Hij was Zijn ouders onderdanig. Hij, God en mens, was zijn zondige ouders onderdanig. Achter Hem is bedekking van schuld.

En hoe bedoelt God het goed dan als je in Christus bent? Want je kunt er juist dan zo moedeloos van worden. Of je wordt twijfelmoedig en gaat weer twijfelen: o, kan ik wel echt Gods kind zijn, kan ik wel echt van Jezus zijn, is het allemaal geen inbeelding, want als het echt was, dan zou het wel beter gaan.

Maar dat is precies verkeerd. Als ik in Christus ben, dan mag ik juist en toch weten Mijn zaligheid hangt niet van mij af. Mijn zaligheid is in Christus. In Zijn gerechtigheid. Zijn gerechtigheid garandeert mijn ingaan in het Koninkrijk der hemelen. En wat ik ervan terechtbreng, dat is daarvoor niet meer van kracht, dat doet er niets aan toe en niets aan af. Het wil me alleen maar meer doen vallen en rusten op Zijn gerechtigheid. Hoe bedoelt God Zijn wet dan wel? Nu, opdat ik berouw zal hebben. Geen angst of onzekerheid of twijfel, maar berouw. Verdriet. Waardoor ik het zo erg vind dat ik Hem toch weer pijn heb gedaan. Berouw, dat ik weer Zijn lijden heb verzwaard, Zijn gezicht bespuugd, Zijn doornen geslagen, Zijn spijkers behamerd, Zijn bloed uitgedrukt. En dat ik verlang, des te meer verlang: o HEERE, leer het mij. Geef mij genade en kracht om U meer en meer lief te hebben, om U meer en meer lief te hebben met kracht. Romeinen 7:24-25 Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods? Maar God zij dank door Jezus Christus onze Heere. Kent u dat? Klopt dat in uw hart, in jouw hart?

Dan ga je verlangen naar gehoorzaamheid. Ook om als ouders een voorbeeld van gehoorzaamheid te zijn. Want we hebben het wel steeds nu over kinderen naar ouders toe, maar als ouders hebben we ook anderen boven ons staan. Ja, onze ouders inderdaad. Maar ook anderen: leerkrachten van onze kinderen, politie, de regering, ons vorstenhuis. Door God over ons en onze kinderen gesteld. Welk voorbeeld geven wij onze kinderen? Hoe gaan wij om met hen die gezag over ons hebben? Met leerkrachten, de politie, overheid, ook plaatselijk, regering, vorstenhuis. Hoe is ons eren, gehoorzamen en geduld hebben? Hoe praten wij over de leerkrachten van onze kinderen? Hoe praten we over de politie en de overheid. Proberen we in de Heere hen tot het uiterste te gehoorzamen, ook in regels en formaliteiten die ons slecht uitkomen? Hebben wij geduld met hun gebreken en zwakke punten? Kijk er zijn grenzen, er is recht van opstand tegen de overheid zoals in de Tweede Wereldoorlog of ttv van Willem van Oranje tegen Spanje. Maar zolang het niet zover is: eren, gehoorzamen zoveel het kan, en geduld hebben. Als wij altijd lelijk doen als we een politie zien en overheidsregels aan onze laars lappen, ja, zou je dan willen dat je kind wel respect voor u heeft? Als we zelf het tegenovergestelde voorbeeld geven?! Een generatie die klaagt over jongeren die geen ontzag meer hebben voor ouders, moet eerst naar zichzelf kijken of wij ontzag hebben voor politie en overheden.

Het blijft een oefening van genade: een oefening vanuit Christus. Om te bidden voor ouders en overheden, voor leerkrachten en politie, voor vorstenhuis en allen over ons gesteld. Maar daar rust zegen op: opdat het u welga en de samenleving welga.

Amen